

Ilona Rimpilä

17.11.2022

RIKOSASIOIDEN SOVITTELUN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika **To 17.11.2022 klo 14.20-16.50**

Osallistujat Paikalla

Kinnunen Arne, kehittämisneuvos, OM, puheenjohtaja
Pouta Anneli, johtaja, THL, varapuheenjohtaja
Paavola Meri, neuvotteleva virkamies, STM (varajäsen)
Sambou Saija, erityisasiantuntija, OM
Kankainen Heidi, johtava asiantuntija, SM
Pernu Maria, erityisasiantuntija, Suomen kuntaliitto
Koivukangas Jaana, toiminnanjohtaja, RIKU
Rikberg Lars, sovittelujohtaja, Länsi-Uudenmaan sovittelutoimisto
Hakala Jessica, kouluttaja, Aseman lapset ry (varajäsen)
Reenilä Yrjö, erikoissyyttäjä, Syyttäjälaitos/Etelä-Suomen syyttäjäalue (varajäsen)
Svensk Merja, vapaaehtoissovittelija, Helsingin sovittelutoiminta
Vuoristo Saana, johtava sovitteluohjaaja, Varsinais-Suomen sovittelutoimisto
Elonheimo Henrik, kehittämisspäällikkö, THL, neuvottelukunnan asiantuntija
Rimpilä Ilona, erityisasiantuntija, THL, siht.

Poissa

Tykkyläinen Juha, kärjäjäätuomari, Pohjois-Karjalan kärjäoikeus
Jauhiainen Aino, väitöskirjatutkija, KRIMO/HY
Heikkinen Pekka, poliisitarkastaja, POHA
Juuti Ari, turvallisuusjohtaja, RISE

Vierailija

Corner Ursula, taloussuunnittelija, THL

Asialista

1. Kokouksen avaus

Kinnunen avasi kokouksen. Todettiin, että aamupäivän vierailut olivat onnistuneita ja tarpeellisia. Sovittu että palataan asiaan tuomioistuinsovittelun sekä oikeusaputoimiston kanssa. Havaittu, että esimerkiksi tuomioistuimista voisi ohjautua aloitteita myös rikos- ja riita-asioiden sovitteluun.

Kinnunen kertoo, että edellisen kokouksen muistio on lähetetty osallistuneille, korjattu esitettyjen toiveiden pohjalta ja siten hyväksytty. Muistio on menossa THL:n sivuille julkaistavaksi. Rimpilä lähettää lopullisen version vielä neuvottelukunnan jäsenille.

Joulukuun kokouksen (13.12.2022) tarve kerrattu: muodostetaan neuvottelukunnan kanta lähisuhdeväkivallan sovittelusta. Arvioidaan asiaa valmistuvan VN TEAS-hankkeen pohjalta. Sovitaan että pidetään kokous ensisijaisesti oikeusministeriössä. Kinnunen ja Sambou varaavat tilan.

Kevään 2023 kokoukset on vahvistettu pidettäväksi 16.2.2023 klo 12-14 (hybridi) sekä 12.5.2023 klo 12-14 (hybridi). Rimpilä lähettää kokouskutsut sähköpostitse.

Elonheimo kertoo, että ensi vuodelle on suunnitteilla Ahvenanmaan ekskursio esimerkiksi 21.-23.9.2023 yhdessä sovittelutoimistojen edustajien ja muiden sovittelun sidosryhmien kanssa. Tiedustellaan, haluaako neuvottelukunta osallistua. Pvm on hyvä, mutta Paavola ehdottaa, että

ekskursion budjetti laskettaisiin tarkemmin. Neuvottelukunnalla käytössä ensi vuonna 6000€. Päätetty, että Elonheimo ja Rimpilä tekevät jatkovalmisteluja asiassa ja esittelevät suunnitelmaa sekä budjettia helmikuun kokouksessa.

2. Sovittelulain muutostyö: valtionkorvauksen jakoperusteet

Elonheimo kertoo, että valtionkorvauksen jakoperusteisiin on toivottu sovittelutoimistojen taholta uudistusta jo pitkään. Tällä hetkellä raha jaetaan jäykin kriteerein. On katsottu, että hakemusperustaisuus antaisi paremmat edellytykset rahanjaolle, koska silloin kukin saisi paremmin omia tarpeitaan vastaavan määrän. Raha voitaisiin jakaa joko tiettyjen kriteerien mukaan tai harkinnanvaraisuusperusteella. Jälkimmäisessä vaihtoehdossa esimerkiksi voitaisiin ottaa Turvakotien rahanjakomallista.

Taloussuunnittelija Ursula Corner THL:stä kertoo Turvakotien mallista. Varsinaisia jakokriteereitä (esim. tila- tai henkilöstökulujen perusteeksi) turvakotipuolella ei ole. Kriteerejä ei ole määritelty, sillä palveluntarjoajat ovat keskenään erilaisia ja kulurakenteet poikkeavat sen suhteen, millä tavoin toimintaa on järjestetty. Sen sijaan perusteet harkinnanvaraiseen rahanjakoon tulevat turvakotilaista. THL valitsee palveluntuottajat ja valintapäätös tehdään viideksi vuodeksi kerrallaan. Avustusta haetaan vuosittain ja poikkeuksiin edelliseen vuoteen verrattuna pyydetään aina selvitystä. Raha maksetaan ennakoon.

Cornerin mukaan Turvakotien osalta tietoja on saatavilla vuodesta 2016 lähtien, joten THL:ssä on hyvä näkymä palveluntuottajien tilanteeseen ja budjettihistoriaan. Tilastoista nähdään poikkeamat kululajeissa. Myös toimintasuunnitelmat ovat tärkeitä arvioinnin ja rahanjaon kannalta. Muutostoiveiden osalta arvioidaan, ovatko esitetyt muutokset sellaisia, että niihin on tarpeen myöntää rahoitusta. Turvakotipuolella voidaan reagoida tarvittaessa ympäri vuoden yllättäviin kuluihin. Lisäavustusta voidaan myöntää hakemusperustaisesti puskurista. Lähtökohtaisesti kulutus on pienempää kuin hakemuksissa on arvioitu.

Keskustelu

Kinnunen toteaa, että turvakotien rahanjakomalli vaikuttaa järkevältä. Alun perin sovittelussa on lähdetty jakamaan rahaa toisin perustein, mutta se ei ole enää toimiva malli. Koska turvakoteja arvioidaan samoilla kustannusmallilla, rahanjako on tasa-arvoista. Ylijäämä myös palautuu käyttöön.

Corner kertoo, että joskus arviointi joudutaan toteuttamaan yksityiskohtaisesti. Tila- ja henkilöstökuluihin ei juuri voi vaikuttaa. Tosin joskus henkilöstötarve nousee. Tällöin verrokki otetaan toisesta Turvakodista.

Vuoriston mukaan on tärkeää kuulla, miten rahan jako toteutuu turvakodeissa. Sovittelun kentällä vastuuhenkilöt ovat pohtineet sitä, mitä kriteerittömyys tarkoittaa. Jakoperusteiden arviointi ei saisi olla mielivaltaista. Cornerin mukaan suurimmat kulut ovat henkilöstökulut, joten esimerkiksi näitä kuluja tarkastellaan niin, että samankokoisissa turvakodeissa on suurin piirtein saman verran henkilöstöä. Kuitenkaan mitään kriteerilistaa ei ole. Rahanjako on harkintaperustainen ja kuluja verrataan toimiston aiempiin vuosiin ja niiden pitää olla asianmukaisia.

Rikbergin mukaan esitys vaikuttaa hyvältä. Hänen mukaansa harkinnanvaraisessa mallissa voisi kuitenkin huomioida esimerkiksi sovittelualoitteiden määrän ja siten työn lisääntymisen. Nyt sovittelussa ei pystytä kompensoimaan puskurista yllättäviä kuluja. Tällaisten kulujen kattaminen ei

ole kaikilla palveluntuottajilla mahdollista. Kuitenkin uusi malli luo sellaista epävarmuutta, että jatkuvuus ja pysyvyys on vaikeammin ennustettavissa.

Elonheimon mukaan THL:n intressi on mahdollistaa se, että palvelua on saatavilla ja se on järjestetty asianmukaisesti koko maassa. Turvakodeista poiketen määräaikaaisuutta ei sovittelupalveluntuottajille asetettaisi, koska halutaan ylläpitää jatkuvuutta. Toimijat kerryttävät sellaista tietotaitoa, joka vaarantuisi määräaikaaisuudella.

Corner suosittaa, että sovittelupuolella mentäisiin rahanjaon suhteen samanlaiseen malliin kuin turvakotipuolella, jotta kaikilla toimistoilla olisi samanlaiset mahdollisuudet kehittää toimintaa. Myös lisärahan hakeminen kesken vuoden voisi olla tietyissä tilanteissa tärkeää. Puskuria voisi käyttää ehtojen mukaisiin kuluihin. Sovittelunkin osalta voisi olla mahdollista jo nyt jakaa puskurirahaa normaalin valtiokorvauksen yhteydessä, mutta tämänkin jaon pitäisi tapahtua samoin kriteerein kuin varsinaisen vuosittaisen valtionavustuksen jaon, eikä sitä voisi kohdentaa vain joillekin palveluntuottajille. Kuitenkin varmistuttava, että kuluja riittää SOPU-järjestelmän kuluihin.

Kankainen toteaa, että rahanjakomallin tulisi olla ketterä, eikä se saisi lisätä työmäärää. Kankainen haluaa tietää, onko turvakotimallin hakumenettelyssä tietyt kriteerit palvelutasolle. Eli mikä on koko Suomen kattava laatu- ja sisältötaso. Hänen mukaansa kannattaisi pohtia, onko sovittelutoiminnan kannalta tästä näkökulmasta jotakin tarkennettavaa. Cornerin mukaan Turvakotipuolella on selkeät kriteerit palveluntuottajan ja siten palvelutason valinnassa, ei niinkään rahanjaossa. Turvakotien palvelusopimuksissa myös määräaikaisuus on tärkeää, koska turvakotipaikkoja täytyy voida lisätä.

Paavola kysyy, onko turvakotipalveluntuottajissa vaihtuvuutta ja mikä on budjettien vaihteluväli. Cornerin mukaan palveluntuottajat ovat pysyneet ennallaan, vaikka tässä vaiheessa on jo kaksi määräaikauskautta takana. Valintakriteerejä on ulkopuolisten vaikea täyttää. Turvakoteja ei voi suoraan vertailla, koska niissä on erilaisia paikkamääriä ja tilakuluja.

Vuoristo haluaisi tietää palveluntuottajien valintakriteereistä. Cornerin mukaan ne on mainittu turvakotilaissa ja asetuksessa. Vuoristolla kuitenkin edelleen huoli, että koska sovittelussa on paljon alueellisia eroja, sisällön arviointi ja muutostarpeet voivat olla haastavia toteuttaa. Jos kriteerejä rahanjakoon ei ole, riski mielivaltaisuuteen on olemassa. Vuoriston mukaan tarvitaan kriteeristö, jota toimintasuunnitelmista tarkastellaan. Esimerkiksi sovittelijoiden määrä tuottaa eri määrän työtä eri alueilla.

Paavola tiedustelee Cornerilta, kannattaisiko malli ottaa sellaisenaan myös sovittelussa käyttöön vai tarvitsisiko mallissa korjata jotain. Corner ei heti osaa ottaa kantaa, mutta kehottaa miettimään kriteerejä, jos sellaisia kaivataan. Malliin siirtymistä kuitenkin puoltaa se, että suurin osa kuluista on kiinteitä eikä niihin liity niin paljon harkintaa.

STM:ssä on pohdittu, milloin muutos voisi olla ajankohtainen ja liittykö se siirtohankkeeseen. Paavolan mukaan kaikki lakimuutokset tulisi tehdä keskitetysti. Elonheimon toteaa, että rahanjakoperusteiden muutos on tekninen ja sitä on odotettu pitkään. Paavola muistuttaa, että hallituskauden loppupuolella on paljon esityksiä, joita joudutaan priorisoimaan. Hän on kuitenkin vakuuttunut, että muutos on tärkeä. Paavola voi selvittää, voisiko teknisen muutoksen tehdä jo hallituskauden alussa. Kankainen vahvistaa, että tyyppillisesti lainvalmistelussa on rauhallisempaa hallituskausien nivelkohdassa. Hän muistuttaa, että mitä parempi esimateriaali on, sitä helpompi olisi päästä valmisteluun.

Alustus ja keskustelu myös muista lakimuutostarpeista

Elonheimo esittelee myös muita kerättyjä lakimuutostarpeita. Käytännön tapaukset voivat olla moninaisia, joten myös muutostoivelistasta on moninainen. Neuvottelukuntalaiset voivat pohtia esitettyjä tarpeita (ks. liite 1) ja kommentoida niitä Elonheimolle myös sähköpostitse.

Kankainen kommentoi, että eduskunnan oikeusasiamies on antanut ratkaisunsa siitä, että poliisin tutkinta kestää ja resurssipula on vakava. Lakimuutoksilla kannattaisi tukea sitä, että poliisi voisi lähettää aloitteita jouhevasti sovitteluun. Elonheimo muistuttaa myös Matti Tolvasen Lean-raportista, ja lisää, että POHA:lla on tällä hetkellä laintulkinnallisia syitä miksi suora ohjaus ei kaikkialla toimi.

Rikberg lisää, että Norjan sovittelulaissa on maininta sopimuksen katumusajasta. Hän kertoo, että juuri saaneet oikeusasiamieheltä päätöksen koskien sovittelun osapuolen sopimuksen peruuttamistoivetta. Norjan mallissa sopimuksissa on 2 viikon ”katumus aika”. Rikbergin mukaan malli ei saa varauksetonta kannatusta suomalaisella sovittelukentällä, sillä se voi teettää toimistoille lisää työtä. Toisaalta, jos lisää työtä tulee, sopimusten laatua ei voida pitää hyvänä.

Vuoristo muistuttaa, että sovittelijoita koulutetaan varmistamaan sitä, että osapuolet allekirjoittavat sopimuksen vasta kun heillä on siihen täysi hyväksyntä. Hän pohtii, mitä katumusajan lisääminen tekisi prosessille. Voisiko se madaltaa kynnystä sopimuksen tekemiseen tai löysätä vapaaehtoisten vastuuta. Elonheimon mukaan se voi toimia toiseenkin suuntaan.

3. Sovittelulain tulkinnat: Sauma-työskentely

Elonheimo kertoo, että Sauma-hankkeella (vakavien rikosten jälkikäsitteilyhanke) on tarvetta jatkuvampaan rahoitukseen. Prosessit ovat pitkiä, jatkuvuus tulisi turvata. On esitetty, että THL voisi rahoittaa kehittämishankkeen, jossa tutkitaan, miten Sauma-toimintaa voitaisiin integroida sovittelutoimistojen arkeen. Elonheimo kertoo, että tällä hetkellä kahdessa toimistossa on ohjaaja, joka voi käyttää 100 tuntia vuodessa Sauma-toimintaan.

Sauma-aloitteissa on jonkin verran lähisuhdeväkivalta-asioista sekä lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia. Nämä asiat eivät ole tulleet poliisin/syyttäjän kautta, mutta toisaalta, tuomio on näissä asioissa jo annettu. Elonheimo toteaa, että laki rikosten ja eräiden riita-asioiden sovittelusta ei tunnista tällaista tilannetta ja pohtii, pitäisikö myös tuomion jälkeen lähisuhdeväkivaltaa koskevien sovittelualoitteiden tulla syyttäjän tai poliisiviranomaisen kautta.

Reenilän mukaan hallituksen esitys puhuu alun perin rikoksen osapuolista. Käsite muuttui lakivaliokunnassa niin, että vain syyttäjä- ja poliisiviranomaisella on monopoli lähisuhdeväkivalta-aloitteiden lähettämiseksi. Reenilä katsoo, että sovittelulain 13 § estää lähisuhdeväkivallan sovittelun Sauma-hankkeessa ilman poliisin tai syyttäjän tekemää aloitetta.

Kinnusen mukaan pykälässä on asetettu portinvartijat, jotta lähisuhdeväkivalta-asiat eivät lipsuisi pois rikosprosessista. Nyt puhutaan tapauksista, jotka ovat jo käyneet rikosprosessin. Sauma-hanketta ajatellen sovittelulain sanamuodon noudattaminen tuntuisi keinotekoiselta, koska poliisi- tai syyttäjähjojaus ei ole tuomion jälkeen enää relevantti. Reenilä toteaa, että jos lain sanamuoto on tuo, ohjaus tarvitaan. Ongelma on myös se, että tuomion jälkeen asia on poliisin ja syyttäjän osalta

päättynyt. Keneltä ohjaus silloin pyydetäisiin? Elonheimon mukaan laintulkinnassa voidaan katsoa, mikä lain tarkoitus on ollut. Asiat ovat kuitenkin olleet rikosoikeuden piirissä.

Rikberg ehdottaa, että lain voisi muuttaa niin, että ohjaus tulisi RISE:ltä tai muulta viranomaiselta. Kinnunen toteaa tähän, että Sauma-toimintaa haluttaisiin jatkaa ja lakimuutokset eivät ehtisi akuuttiin tarpeeseen. Saumaan olisi mahdollisuus käyttää reursseja. Tarvittaisiin linjaus asiasta.

Paavolan mukaan Sauma ei sovellu tämän hetkiseen sovittelulainsäädäntöön. Kehittämishankkeena menettely on mahdollinen, mutta ei edusta kuitenkaan sitä, mitä sovittelulaissa on tarkoitettu. Sauma-toiminta on toistaiseksi mahdollistunut, kun se on saanut rahoitusta eri puolilta. Paavolan mukaan huomionarvoista myös on, että toimintaa kutsutaan sovittelun sijaan jälkikäsitteeksi.

Elonheimo esittää, että sovittelun kehittämiskokouksen käyttöä tähän kehittämishankkeeseen tarkasteltaisiin silti. Kankainen toteaa, että linjausta vaativissa asioissa olisi hyvä toimittaa etukäteen aineisto neuvottelukunnan kokousta varten, jotta siihen voi perehtyä. Neuvottelukunta on vasta aloittanut toimintansa, eikä kaikilla osallisilla ole tietoa aiemmista hankkeista. Kankainen ei voi ottaa kantaa lainsoveltamista ja rahoituksen jatkoa koskevaan kysymykseen ilman hankkeeseen perehtymistä.

Elonheimo kuvaa toimintaa lyhyesti. Vuoristo esittää, että hänen käsityksensä mukaan Sauma-toiminnan sovittamisessa sovittelutoimistojen palvelupertuaariin on esteitä. Hänen mukaansa sovittelun vastaavien keskuudessa myös pohdituttaa, miksi jälkikäsitteily halutaan sovittelutoimistojen tehtäväksi. Tällaisenaan toiminta ei istu, sillä menettely poikkeaa tyyppillisestä rikossovitteluprosessista niin tavoitteiltaan kuin muutenkin.

Koivukangas kertoo, että Sauma-hanke on tuttu. Hänen käsityksensä mukaan ammatillisesti toteutetun jälkikäsitteilyn tulokset ovat olleet asianomistajan ja uhrin omaisten näkökulmasta hyviä. Lähestymistapa on terapeutinen ja tapaamisten määrää ei rajata. Koivukangas kuitenkin ajattelee, ettei toiminnalla ole tekemistä sovittelutoimistojen toiminnan kanssa. Elonheimo ymmärtää, että kustannustehokkuuden näkökulmasta toiminta on erilaista kuin muu sovittelutoimistojen palvelu.

Kinnunen toteaa että tilanne on hankala, eikä neuvottelukunta voi ottaa asiaan tässä vaiheessa kantaa.

4. Katusovittelumalli: sovittelutoimistojen ja katusovittelijoiden tehtävät ja työnjako

Asiaa ei ehditty käsitellä, sillä muista asioista priorisoitiin asiakohtia. Elonheimo totesi, että tähän teemaan liittyvät esimerkiksi katusovittelutapausten tilastointimahdollisuudet.

5. Muut asiat

CEDAW-suositukset

Elonheimo esittelee CEDAW-suositukset. Komitea on huolestunut siitä, että lähisuhdeväkivaltaa on mahdollista sovittaa ja sitä käytetään yhä enemmän. Komitean mukaan jäsenvaltioiden pitäisi antaa syyttämislle enemmän prioriteettiä kuin sovittelulle lähisuhde- ja perheväkivaltatapauksissa, ja sovittelu ei saisi johtaa siihen, että rikosprosessi keskeytyisi. Elonheimon mukaan tämä on ristiriidassa meidän tehtävämme kanssa, joka on lisätä sovittelua. Sovittelu täyttää eri tarpeita oikeusprosessin kanssa. Osapuolten pitäisi päästä sovitteluun, jos he niin haluavat. Uudelleen uhriutumista ei saa tapahtua ja vapaaehtoisuus on tärkeää. Rikosprosessin jatkamisen suhteen taas päätökset tekee syyttäjä.

Kinnunen toteaa, että tähän on aikaa vastata 2 vuotta.

Dialoginen keskustelutilaisuus lähisuhdeväkivallan sovittelusta

Esitetään, että neuvottelukunta voisi olla järjestämässä tämän laatuista tilaisuutta. Pohdintaan, voisiko tilaisuus olla mahdollinen ensi vuonna. Alkuvuodesta on tarkoitus julkaista lähisuhdeväkivallan hyvän käytännön malli, jonka yhteydessä blogikirjoitus. Siinä yhteydessä voisi järjestää myös dialogisen keskustelutilaisuuden.

Sovittelun ammattihenkilöstö palkkakehitys

Elonheimo ja Rimpilä ovat saaneet Vantaan toimistosta pyynnön antaa ohjausta sovittelun ohjaajien palkkoihin. On havaittu, että alueella palkkakehitys laahaa suhteessa muuhun maahan. Kokouksessa esiteltä ohjaajien tekemä palkkavertailu, joka on saatu Vantaan toimistosta. Palkoista on keskusteltu neuvottelukunnassa aikaisemminkin. Elonheimo ja Rimpilä kertaavat, että sovittelunohjaajan työ on vaativaa ja siihen ladataan paljon vaatimuksia ja odotuksia. Tilanne myös sovittelun kehittämistyön näkökulmasta haasteellista, koska THL on vastuussa siitä, että palvelua on asianmukaisesti saatavilla joka puolella Suomea. Palkka on nyt monin paikoin tekijä, joka työntää hyviä työntekijöitä pois alalta. Helsingin toimistossa ovat saaneet nostettua palkkaa.

Vantaan kaupunki odottaa, että THL suosittaa palkkojen nostoa. Cornerin mukaan THL ei voi puuttua palkkaukseen, koska palkka perustuu organisaatioiden työ- ja työehtosopimuksiin. Ainoastaan kohtuullisuuden arviointi voisi olla hänen mukaansa mahdollista. Hän kertoo, että turvakotipuolella on mahdollista reagoida palkkoihin, jos jossain toimistoissa olisi liian korkeat palkat. Elonheimo ja Rimpilä selvittävät edelleen, voisiko THL antaa ohjausta palkkaharmonisatiossa. Esitetään myös, voisiko neuvottelukunta ottaa kantaa asiaan.

Keskustelu

Koivukangas kertoo, että RIKU:n johtokunta antaa kolmen vuoden välein minimipalkkasuosituksia. Palveluntuottajien ei ole pakko noudattaa niitä, eli RIKU ei voi velvoittaa työnantajia siihen. Johtokunta muodostuu RIKU:n muodostavien 6 jäsenjärjestön edustajista. Luvut suosituksiin saadaan seuraamalla yleistä palkkakehitystä sosiaalialalla. Suuria heittoja ei ole, vaikka palkat ovat hiukan erilaisia eri puolilla Suomea.

Svensk muistuttaa, että sovittelijoiden näkökulmasta olisi tärkeää, että sovitteluohjaajien työ olisi vetovoimaista ja ammattitaitoiset ohjaajat pysyisivät töissä. Sovittelijoiden ja ohjaajien suhde on erittäin tärkeä. Sille tarvitaan jatkuvuutta. Hän myös kysyy, ovatko TVA:t toisistaan poikkeavia, vaikka työsuhteiden pohjalla olisikin eri TES. TVA:n yhtenäistämisen kautta saataisiin näkyviin työn vaatavuus. Sambou lisää, että lähisuhdeväkivallan sovittelun kanssa tehtävä työ on vaativaa. Sen näkyväksi tekeminen voisi vaikuttaa palkkaan. Myös Pernu pohtii tehtävänkuvien yhtenäistämismahdollisuuksia sekä sitä, ovatko palkat julkisia. Suositusten antaminen voisi olla mahdollista.

Vuoristo kannattaa suosituksen antamista, vaikka määräysvaltaa ei olisikaan. Hän ehdottaa, että mallia voisi ottaa RIKU:sta. Suositus antaisi palveluntuottajille paremmat mahdollisuudet keskustella palkasta. Neuvottelukunta voisi hyvin antaa ohjausta. Myös Rikberg on samalla kannalla.

Kinnusen mukaan on pohdittava neuvottelukunnan roolia tässä. Suositus voitaisiin laatia, mutta selvää on, että juridista sitovuutta ei ole. RIKUn esimerkkiä voisi käyttää taustalla. Tausta pitää kuitenkin selvittää. Tällä hetkellä käsitys, että neuvottelukunnan rooli tähän kuitenkin taipuu. Paavolan mukaan neuvottelukunnan tehtäväkuvauksen perusteella suosituksen antaminen on mahdollista.

Elonheimon toteaa, että neuvottelukunnan tehtäväkuva on lakea. Neuvottelukunta on aikanaan myötävaikuttanut esimerkiksi sovittelijoiden kulukorvausten nostoon. Palkkasuosituksessa voisi kiinnittää huomiota ainakin epäyhtenäisyyteen sekä tehtäväkuvan vaativuuteen. Myös referenssejä tulee miettiä. Vuoristo lisää, että referenssejä tulisi hakea myös muualta kuin ohjaaja-nimikkeestä.

Kinnunen toteaa, että neuvottelukunta voi edetä asiassa. Elonheimo ja Rimpilä voivat tehdä luonnoksen, jota voidaan tarkastella pienemmällä porukalla. Toivottavaa, että mukana olisivat ainakin Paavola, Koivukangas ja Pernu. Yritetään saada vähintään luonnos aiheesta joulukuun kokoukseen mennessä.

Muuta

Pouta esittää, että sovittelun siirtohanketta tulisi edelleen edistää. Hän toivoo, että asetettaisiin uudelleen työryhmä tai selvityshenkilö, joka ratkaisisi lausunnoissa ja ohjausryhmän loppuraportissa esiin tulleet siirron käytännölliset esteet (kuten esteellisyyskysymys). Koska raha on edelleen suurin siirron este, Pouta ehdottaa, että sovittelusta laadittaisiin kustannuslaskelma, josta kävisi ilmi sovittelun taloudellinen hyöty valtiolle tällä kapasiteetilla ja hyödyt myös silloin, jos kapasiteettia voidaan nostaa.

Poudan mukaan siirtohankkeen ohjausryhmän materiaali on hyvä pohja työn jatkamiselle entistä konkreettisempaan suuntaan, jotta käytännön esteet saadaan ratkottua. Pouta esittää, että siirtosuunnittelun jatkotyöskentelyä (esim. tutkimuksen hankkimista esteellisyyskysymyksestä) voitaisiin rahoittaa sovittelun kehittämisrahasta ensi vuonna. Hän muistuttaa, että sovittelu ja restoratiivinen oikeus tuskin on hyvinvointialueiden kiinnostuksen kohteena, ja on vaarana, että se jää sote-alalla jalkoihin. Juuri nyt tulisi tehdä entistä tarkempaa, ratkaisukeskeistä valmistelua.

Sambou ehdottaa, että tähän voisi pyytää selvityshenkilöksi esimerkiksi Matti Tolvasta. Hän osaisi ottaa kantaa esimerkiksi juuri esteellisyysasiaan. Kinnusen mukaan siirto ei ole tahtotilaongelma, vaan se on kilpistynyt rahoituskysymykseen.

Seuraava kokous 13.12.2022 klo 14-17 oikeusministeriössä, tilassa Kiinnitys. Kokoukseen voi osallistua myös etänä.